

Turinys

- Pratarmė ■ 9
- Įvadas ■ 11
- Antrosios laidos pratarmė ■ 12

Pirmoji dalis

TIESOS KLAUSIMO ATSKLEIDIMAS

REMIANTIS MENO PATIRTIMI ■ 27

I. Estetikos matmens transcendavimas ■ 28

1. HUMANISTINĖS TRADICIJOS REIKŠMĖ DVASIOS MOKSLAMS ■ 28

- a) Metodo problema ■ 28
- b) Pamatinės humanistinės sąvokos ■ 33
  - α) Ugdymas ■ 33
  - β) *Sensus communis* ■ 42
  - γ) Sprendimo galia ■ 53
  - δ) Skonis ■ 57

2. ESTETIKOS SUBJEKTYVACIJA KANTO KRITIKOS ĮTAKOJE ■ 64

- a) Kanto teorija apie skonį ir genijų ■ 64
  - α) Transcendentalinė skonio specifikacija ■ 64
  - β) Laisvo ir priklausomo grožio teorija ■ 66
  - γ) Grožio idealo teorija ■ 68
  - δ) Suinteresuotumas grožiu gamtoje ir mene ■ 71
  - ε) Skonio ir genijaus santykis ■ 74
- b) Genijaus estetika ir išgyvenimo sąvoka ■ 76
  - α) Genijaus sąvokos įsitvirtinimas ■ 76
  - β) Dėl žodžio 'išgyvenimas' istorijos ■ 81
  - γ) Išgyvenimo sąvoka ■ 85
- c) Išgyvenimo meno ribos. Alegorijos reabilitavimas ■ 91

3. MENO TIESOS KLAUSIMO GRĄŽINIMAS ■ 101

- a) Estetinio ugdymo abejotinumai ■ 101
- b) Estetinės sąmonės abstrahavimo galios kritika ■ 108

II. MENO KŪRINIO ONTOLOGIJA IR JOS HERMENEUTINĖ REIKŠMĖ ■ 119

1. ŽAIDIMAS KAIP ONTOLOGINĖS EKSPLIKACIJOS GAIRĖ ■ 119

- a) Žaidimo sąvoka ■ 119
- b) Virsmas dariniu ir totalioji mediacija ■ 128
- c) Estetiškumo laikiškumas ■ 137
- d) Tragiškumo pavyzdys ■ 144

- 2. ESTETINĖS IR HERMENEUTINĖS IŠVADOS ■ 149
  - a) Ontologinis paveikslo statusas ■ 149
  - b) Ontologinis okacionalumo ir dekoratyvumo pamatas ■ 159
  - c) Ribinė literatūros padėtis ■ 174
  - d) Rekonstrukcija ir integracija kaip hermeneutikos uždaviniai ■ 178

Antroji dalis

TIESOS KLAUSIMO IŠPLĖTIMAS Į SUPRATIMĄ

DVASIOS MOKSLUOSE ■ 183

I. Istorinis parengimas ■ 185

1. ROMANTINĖS HERMENEUTIKOS IR JOS TAIKYMO ISTORIJAI ABEJOTINUMAS ■ 185

- a) Hermeneutinės esmės kitimas Apšvietos ir Romantizmo epochoje ■ 185
  - α) Romantinės hermeneutikos priešistorė ■ 185
  - β) Schleiermacherio universalios hermeneutikos projektas ■ 195
- b) Istorinės mokyklos prisidėjimas prie romantinės hermeneutikos ■ 208
  - α) Keblumas dėl visuotinės istorijos idealo ■ 208
  - β) Ranke's istorinė pasaulėžvalga ■ 214
  - γ) Istorijos mokslo ir hermeneutikos santykis J. G. Droyseno veikaluose ■ 222

2. DILTHEY'ŲS ĮSIVĖLIMAS Į ISTORIZMO APORIJAS ■ 227

- a) Nuo istorijos epistemologinės problemos prie hermeneutinio dvasios mokslų pamato ■ 227
- b) Mokslo ir gyvenimo filosofijos kolizija Dilthey'aus istorinės sąmonės analizėje ■ 239

3. TEIGIAMAS FENOMENOLOGINIŲ TYRIMŲ VAIDMUO SPRENDŽIANT EPISTEMOLOGINĘ PROBLEMĄ ■ 250

- a) Gyvenimo (gyvasties) samprata Husserlio ir Grafo Yorcko darbuose ■ 250
- b) Heideggerio hermeneutinės fenomenologijos projektas ■ 262

II. Pamatiniai hermeneutinio patyrimo teorijos bruožai ■ 272

1. SUPRATIMO ISTORIŠKUMO IŠKĖLIMAS Į HERMENEUTINIO PRINCIPO RANGĄ ■ 272

- a) Hermeneutinis ratas ir išankstinių nuomonių problema ■ 272
  - α) Pirminės supratimo struktūros atskleidimas: Heideggeris ■ 278
  - β) Kaip Apšvieta diskreditavo išankstinės nuomonės sampratą ■ 291
- b) Išankstinės nuomonės kaip supratimo sąlygos ■ 283
  - α) Autoriteto ir tradicijos reabilitavimas ■ 283
  - β) Klasikos pavyzdys ■ 291

- c) Hermeneutinė epochų nuotolio reikšmė ■ 296
- d) Veikmės istorijos principas ■ 305
- 2. HERMENEUTIKOS PAMATINĖS PROBLEMOS SUSIGRAŽINIMAS ■ 311
  - a) Hermeneutinė taikymo problema ■ 311
  - b) Hermeneutinis Aristotelio aktualumas ■ 315
  - c) Išskirtinė teisinės hermeneutikos reikšmė ■ 327
- 3. VEIKMĖS ISTORIJOS SĄMONĖS ANALIZĖ ■ 343
  - a) Refleksinės filosofijos ribos ■ 343
  - b) Patirties samprata ir hermeneutinė patirties esmė ■ 348
  - c) Hermeneutinis klausimo prioritetas ■ 362
    - α) Platono dialektikos modelis ■ 362
    - β) Klausimo ir atsakymo logika ■ 369

Trečioji dalis

ONTOLOGINIS HERMENEUTIKOS POSŪKIS

KALBOS PAGRINDU ■ 379

- 1. KALBA KAIP HERMENEUTINĖS PATIRTIES TERPĖ ■ 381
  - a) Kalbiškumas kaip hermeneutikos objekto determinacija ■ 386
  - b) Kalbiškumas kaip hermeneutinio akto determinacija ■ 392
- 2. „KALBOS“ SAMPRATOS FORMAVIMASIS VAKARŲ
FILOSOFINIO MĄSTYMO ISTORIJOJE ■ 401
  - a) Kalba ir logas ■ 401
  - b) Kalba ir *verbum* ■ 413
  - c) Kalba ir sąvokų daryba ■ 422
- 3. KALBA KAIP HERMENEUTINĖS ONTOLOGIJOS HORIZONTAS ■ 432
  - a) Kalba kaip pasaulio patyrimas ■ 432
  - b) Kalba kaip vidurys ir jos spekuliatyvioji struktūra ■ 449
  - c) Hermeneutikos universalumo aspektas ■ 465

Ekskursai

- Pirmasis ekskursas ■ 481
- Antrasis ekskursas ■ 484
- Trečiasis ekskursas ■ 486
- Ketvirtasis ekskursas ■ 487
- Penktasis ekskursas ■ 488
- Šeštasis ekskursas ■ 489

- Asmenų rodyklė ■ 493